

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' שמות כ"א טבת תשס"ד

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס 218

פצצים יקרים

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה (א, א) הנה הר"ת מן שמות בני ישראל הבאים מצרימה הוא השב"ם וסופי חיבות תהלים, כי הוא מסוגל לחמא ז"ל ר"ל ובפרט בימי השוכבים לומר תהלים. (דברי יחזקאל)

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו (א, א) סופי תבות הם אותיות תהלים ואותיות תשובה. כי ע"י תהלים זוכין לתשובה, שהיא בחינת שמות בני ישראל הבאים מצרימה וכו'. כי מ"ם שערי תשובה הם בחינת מ"ם אותיות שיש בשמות בני ישראל הבאים מצרימה להודיך שם. (לקוטי מהר"ן)

ואלה שמות וכו' (א, א) ימי השוכבים מסוגלים לתקן ברית המעור ובפרט ע"י תיקון ברית הלשון שהם מכוונים זה כנגד זה, וזהו ואלה שעולה מ"ב כמספר ימי השוכבים. שמות נוסריקון מצא שפתוך תשמור ועשית (דברים כ"ג). (הרה"ק מבנין)

והנה נער בוכה ... ותאמר מילדי העברים זה (כ, ו) וכי מגין לבת פרעה שהנער הבוכה הוא מילדי העברים? אלא מבכיתו של משה הבוכה הכירה שהיתה בכיה יהודית רוויה תקוה ולא בכי רווי ייאוש כבכיים של גוים. (הרה"ק רמ"ח מסלונים)

ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם (כ, יא) פירוש ויגדל משה - הגדלות של משה היתה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם, ולא ישב בד' אמותיו. (נעם אלימלך)

ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה (כ, כג) עיקר צעקתם היה אל האלקים, על צרכי הנפש והתשוקה אל האלקים יותר מהצעקה מן העבודה ... (תפארת שלמה)

ומשה היה רועה וכו' (ג, א) איתא במדרש שמשו היה רץ אחרי שה שתעה מן העדר. וצ"ב איך סיכן משה את כל העדר ועמל להחזיר שה בורד? משה ידע כי אם העדר נמצאים ביחד לא יאונה להם כל רע, לא כן השה הבורד לו ורק לו צפויה הסכנה. (הרה"ק ר"ד קאליש)

והנה הסנה בוער באש והסנה איננו אכל (ג, ב) יכול אדם לבעור באש אולם כל זה "איננו" בעת שבא לאכול... (אמרי חיים)

מי אנכי כי ... אוציא את בני מצרים (ג, יא) משה רכנו סירב למלא שליחות במצרים מאידך לא סירב להיות הרועה הנאמן של ישראל במדבר סיני, מדוע? כי במצרים נתקל באיצטלה החשובה של המצרים לכן אמר מי אנכי. אבל בסני ראה משה שהקב"ה בחל בהרים גדולים ובחר בהר קטן למתן תורה, לכן משה השפל מכל אדם מצא את עצמו מחובר לשליחותו. (ע"פ קדושת לוי)

בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה (ג, יב) איתא באבות כל המקבל עליו עול תורה מעבדין ממנו עול מלכות ודרך ארץ. זה מה שאמר הכתוב בהוציאך את העם ממצרים ראה שיקבלו עליהם מעכשיו לעבוד את האלקים על ההר הזה ועצם הקבלה תועיל להוציא את העם ממצרים. (רבי חנוך הכהן מבנין)

ויאמר אלקים אל משה אהי אשר אהי וכו' (ג, יד) תותמו של הקב"ה אמת, אמת בגמטריה 441, אהי כפול אהי (441 21X21) יוצא ג"כ אמת. וזה כוונת הפייטן וכל מאמינים שהוא דיין אמת, ההגוי באהי אשר אהי. (אדמו"ר רא"מ מגור)

בני בכורי ישראל (ד, כ"ב) הבכור נוטל פי שנים בנחלת אביו כי הוא עשאו לאב. ואף ישראל כן, הם עשו את הקב"ה לאב הם הראשונים שהכירו ופרסמו השגחתו ויחורו יתב' על פני תבל. (אור שמח)

ויאמרו אלקי העברים נקרא עלינו (ה, ג) לכן נקראו ישראל עברים, לפי שצריך ישראל לידע כי עוה"ז הוא רק דבר מעבר לעוה"ב כארם העובר ממקום למקום, העיקר הוא עוה"ב. (דברי יחזקאל)

לא תאספון לתת תבן (ה, ז) לא תאספון משורש אסף. כלומר התאספות התלכדות. פרעה הוציא פקודה שלא ליתן לבני ישראל להתאסף ולהתלכד יחדו כי ידע היטב שכאשר בני מתחברים יחד יכולים הם לעמוד בכל הצרות ולבטל כל הגזרות. (הרה"ק ר"ד מללוב)

שיחת הרא"ש ז"ע"א ל"ל שבועות קט"ז (האשק). נכתב ע"י הר"ם כפ' הבנות.

השפלות האמיתית-החפשות מתוך רלון

פעל בעבודתו כלל עדיין. ומשיבין לו "זה השער לה' פירוש הוא עיקר העבודה לידע זה שאינו יכול לגמור בעבודה כי הוא דבר שאין לו סוף ותכלית והבן, עכלה"ק).

ביאור הדברים הוא כך. דהכרת שפלות עצמי והכרת מציאות הבורא יתברך שמו היינו הך, זאת אומרת שהכרת השפלות העצמי והכרת מציאות הבורא ברוך הוא באים בבת אחת, ושלא יעלה על האדם לחשוב שהכרת שפלות העצמי מהוה אמצעי ודרך להכרת מציאות הבורא. כי בשעה שמכיר האדם בעצמו שהגיע לדבקות בורא מתוך הכרת השפלות לא יתכן שהשיג את המטרה כלל וכלל לא שפלות עצמי ולא גדלות הבורא. הלא הכרת השפלות היינו דלית ליה מגרמי כלום והאדם אינו מציאות כלל ואיך יתכן שהכרת השפלות שאינו מציאות כלל תביאה אל הכרת גדלות הבורא, מי אני בכלל שיכול לצאת ממני הכרת גדלות הבורא. הלא מציאות האדם היא מציאות של "אין" ומציאות הבורא יתברך שמו הוא מציאות של "יש" ואיך יתכן שמציאות של "אין" יגלה מציאות של "יש"?

מי שמעלה מחשבה והרגשה שהוא שפל באמת ומפתח ממנה הכרת השפלות, כדי להתקדם אח"כ להכרת גדלות הבורא אינו אלא טועה. כי אם מצליח להגיע לידי הכרה בשפלות עצמי ורוצה באמצעותו להגיע להשגת גדלות הבורא לא הגיע לעבודת השי"ת כלל וכלל. כי ההכרה הזאת אינו אלא אחיות עינים כאלו הוא עובד השי"ת בזה שהוא מכיר בשפלותו, וממילא הרי הוא בעיני עצמו בבחינת "צדיק אמת" העובד את השי"ת בגדלות עצומה בזה שמצליח להיות שפל בעיני עצמו ולהיות דבוק בהשי"ת בהכרת גדלות הבורא. האם שייך לומר על אחד כזה שעובד את השי"ת, בודאי יותר מתאים לומר על אחד כזה שעובד את עצמו ואת האינטרסים שלו.

להבהרת יתר הטעים הרא"ש את דבריו ואמר:

{תקציר מהשיחה הקודמת: הרא"ש דיבר על הקושי של בני תורה לבטל את ההשגיות שלהם בלימוד התורה, ולכך מעדיפים בני התורה להתחזק בתקופות של לחץ בדרכים אחרים ולא להזקק לעצה של עבודה עצמית כפי שמדברים בדרך.

האמת היא שבענין זה אין כל הבדל בין בני תורה לשאר אומנויות כי לכל אחד יש קושי לוותר על ההשגיות שלו העובדא שניתן לראות חברים שהיו מסורים בחברותא וכאשר היה נראה להם שדורשים מהם יותר מדי, חלקם עזבו את החברותא לגמרי וחלקם אף שלא עזבו באופן רשמי אבל בתוך תוכם התרחקו ממצוי מטרות החברותא.

הדרך שלנו היא דרך הבעש"ט וכבר נאמר לבעש"ט אימתי קאתי מר? כשיפוצו מעינותיך חוצה עכת"ד}.

ידוע מספרי תלמידי הבעש"ט על הפסוק (ותהלים קי"ח יט-כ): פתחו לי שערי צדק אבא במ אודה י-ה, זה השער לה' צדיקים יבואו בו, שמבארים בשעה שהאדם נמצא בהכרת המציאות ורואה שאינו יכול בעצמו לעבוד את השי"ת אזי הוא צועק אל השי"ת: פתחו לי שערי צדק שנוכל לבא במ ולהודות להשי"ת, אז עונים לו: זה השער לה' צדיקים יבואו בו דהיינו שאותה ההכרה שאין האדם יכול בעצמו לעבוד את השי"ת בלי סיד זהו השער לה' אשר הצדיק האמת יבא בו בעבודת השי"ת. (אמר הכותב: נעתיק קטע מדברי בעל הנעם אלימלך וזלה"ק: דהנה עיקר מדת הצדיקים כך הוא בכל מה שעובד יותר להבורא ב"ה, הוא מבין יותר שאינו יכול להגיע אל תכלית העבודה כי אין סוף בדבר. וזה הוא עיקר הבנת הצדיק שמבין זה שאינו יכול לבא אל התכלית הגמור וזה העבודה. וזשה"כ: "פתחו לי", פירוש שהצדיק אומר שיפתחו לו שערי העבודה לבוא במ לעבוד הבורא לפי שסובר שלא עשה כלום בעבודתו ולא

ממך, תכיר בשפלותך ובוזה דייקא תכיר גדלות הבורא יתברך שמו, כי הלא לית לי מגרמי כלום ובכל זאת אני נושם ואני חי עלי אדמות "זה השער לה" אשר "צדיקים יבואו בו" היינו לדבקות בורא. והנה בודאי שההכרח שכל אחד ואחד יעסוק בתורה לפי דרגא דיליה, אם זה גמרא אם זה משניות ואם זה הלכה או ספרי יראים, בודאי כל אחד ואחד צריך לעסוק בתורה בדבור פיו, אלא שאם אין לו ההכרה האמיתית בשפלות העצמי בבחינת אין, לא יוכל עסק התורה ואמרי פיו להכנס פנימה בתוך מציאות הוי' ברוך הוא בבחינת יש האלקי אלא ישאר לעמוד ליד השער שהוא בחינת כח ה' ולא בחינת מציאות הוי'.

העבודה להיות בהפשטה מלאה בבחינת אין ממש שאינו מציאות כלל, זוהי עבודה קשה מאד, בנקל עלול האדם להכשל ולהיות בשפלות המדומה בזה שמפעיל כח בהתבוננות ובהכרת השפלות וממילא גם מפעיל כח בהכרת גדלות הבורא. אחד כזה לא מגיע כלל לצעקה פתחו לי שערי צדק וכו' ולא שייך אצלו המענה האלוקי זה השער לה' וכו'. הלא "הצליח" להגיע לשפלות והצליח להגיע להכרת גדלות הבורא והרי הוא בעיני עצמו אדם השלם. הער דארף שוין נישט דער רבש"ע (הוא כבר לא צריך את הרבש"ע...) אולם מי שעוסק בתורה ומפעיל את דבור הפה (בכל למוד כפי יכולתו) אינו נדחה לגמרי ואז אפילו אם נמצא במצב של שפלות עצמי בכח ונמצא בהכרת גדלות הבורא בכח בכל זאת ניתן להגיע עד לשער אשר לה' ואשר צדיקים יבואו בו. אבל להכנס בתוכו ממש זה אינו יכול, כי רק מי שהגיע לשפלות אמיתי בבחינת "אין" וצועק מתוך שפלותו פתחו לי שערי צדק, הוא מסוגל להכנס פנימה.

בני התורה נמצאים במצב שונה מאלו שאינם בני תורה, בצד אחד הם נמצאים במעמד יותר מרומם כי הרי במציאות יש לו "תורה" שלא שייך לבטלו, הלא במציאות לומד תורת ה' ואפילו שלא הגיע לידי בטול עצמי מוחלט: הער האט דאך גלערינט תורה (בכל זאת למד תורה) אלא שאם הבן תורה לא עסק כלל בהכרת השפלות הרי הוא גרוע

האדם שחושב קודם על שפלות עצמי ואח"כ על גדלות הבורא, אדם כזה מפעיל "כח" בעבודה העצמית שלו בזה שמתבונן עמוק עמוק בשפלות העצמי, בהפעלת כח זה לומד להכיר את השפלות שלו מתוך כל מה שעובר עליו, לאחר שהעמיק חשוב על שפלות עצמי הוא מפנה את מחשבתו אל מציאות הוי' יתברך שמו ומתחיל לחשוב ולהתבונן על גדלות הבורא, לכאורה הדבר נראה יפה מאד, אך נחשוב איך הדבר נעשה, את הכח שהאדם הפעיל בהכרת השפלות אותו כח הפעיל בהכרת גדלות הבורא. האם התגלה אצלו מציאות הבורא יתברך שמו או שהתגלה "כח" הבורא יתברך שמו. מה זה "כח" הוי' ברוך הוא? הלא זה אינו אלא הכח של האדם שמתבונן בשכלו על שפלות עצמי ומתבונן בשכלו על גדלות הבורא. הצד השווה שבהם שהאדם הוא החושב הוא המתבונן והוא המכיר גדלות הבורא והוא זה שמכניע את עצמו כביכול לבורא יתברך שמו. הרא"ש סיים קטע זה בשאלה, האם על אחד כזה ניתן לומר שעובד השי"ת בשפלות ובהכנעה אמיתית? הלא מתאים יותר לקראתו שעובד את עצמו שעבודת השי"ת האמיתית הוא בזה ששפלות עצמי והכרת מציאות הבורא באים כאחד ממש ללא כל הפרש זמן כלל.

העבודה בשפלות עצמי צריכה להיות בהפשטה מלאה בבחינת "אין" ממש, דהיינו שאינו מציאות כלל ועל האדם להיות אמיתי בהכרת השפלות בבחינת "אין" ממש שהוא בטל במציאות כלל. וכאשר רואה שהוא בכל זאת מציאות דהיינו שרואה שבכל זאת נושם, ובכל זאת חי עלי אדמות אין זה אלא מציאות הוי' ברוך הוא כך שמחשבת השפלות העצמי שאין בו ממש - לית לי מגרמי כלום - וההכרה במציאות הוי' ברוך הוא באים כאחד ממש.

זהו מה שאמר הכתוב: "פתחו לי שערי צדק אבא בם אודה י-ה", האדם צועק גוואלד רבש"ע "פתחו לי שערי צדק", הלא אין לי כל אחיזה כלל ואני מלא פחד מהמציאות של עצמי, אז שומע האדם כאלו קול שאינו שלו קורא אליו ואומר לו: בני יקירי "זה השער לה' צדיקים יבואו בו", את זה אני רוצה

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעשר קודש

2187

בו ממש ולא ישארו ליד השער. הם בהכרה הברורה שבכל זאת נושם ובכל זאת חי עלי אדמות ובכל זאת עוסק בתורה כל זה אינו אלא מציאות הוי' ברוך בכל נדנדוד קל, כי מי נתן לו את החיות ומי נתן לו את האפשרות ללמוד תורה הלא הוא מציאות הוי' ברוך הוא.

כאשר העוסק בתורה נכנס בתוך השער פנימה שומע קול חיבה מיוחדת המכרזת ואומרת בא בני יקירי שלמדת תורה. לכן צריך כל אחד ואחד לעסוק בתורה לפי דרגא דיליה ולהיות תמיד עם הכרת השפלות באמת ובתמימות ואז יכנס פנימה בתוך השער אשר לה'. וזהו שלמות הבריאה אשר למענו ברא הקב"ה את עולמו כמו שפירש רש"י בתחילת התורה בראשית בשביל התורה הנקראת ראשית ובשביל ישראל הנקראים ראשית. וכאשר מתחברים יחד התורה הקב"ה וישראל חד הוא (עיין זה"ק ח"ג עג). נמצאים בשלמות הבריאה.

(אמר הכותב: הרא"ש האריך מאד בשיחה זו אולם קצרתי בהעתקה.).

מהכל כי לוקח את למוד התורה בכדי להגדיל את שמו ועל זה אמרו חז"ל נח לו שלא נברא, אבל אם עוסק בהכרת השפלות אלא שאינו מצליח להגיע לשפלות מוחלטת להיות בבחינת "אין" ונשאר במצב של שפלות ב"כח" בכ"ז יש ערך ללמוד התורה שלו שיכול להגיע עד לשער ה', אבל להכנס בתוך השער אפילו מי שעסק בתורה אינו יכול כל זמן שלא מגיע לשפלות אמיתית בבחינת "אין" ורק אז מציאות שפלות האדם ומציאות גדלות הבורא באים כאחד ממש. דהיינו שהכרת השפלות זהו בעצם שלמות מציאות הוי'.

נתאר לעצמנו איך נראים אלו שעוסקים בתורה ולומדים תורה בדבור פיהם ובמיוחד אלו בני התורה שלמדו גמרא רש"י ותוס' בעיון ומקיימים מה שכתוב בתורה (ויקרא כו ג) אם בחוקותי תלכו פרש"י שתהיו עמלים בתורה, ובכל זאת אינם מחזיקים טובתם לעצמם אלא נמצאים בשפלות אמיתית שלית ליה מגרמי כלום והם בטלים במציאותם ממש בבחינת "אין", כשבאה הקריאה מלמעלה זה השער לה' צדיקים יבואו בו. אז יבואי

שהשמחה במעונם

הר"ר דן כהן ומשפ' להולדת הבן

הר"ר יצחק ליפשיץ ומשפ' להולדת הבן

הר"ר צבי ראנד ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

הר"ר יעקב עמית ומשפ' לנישואי הבן

הר"ר אמנון כודר ומשפ' לנישואי הבת

הר"ר ישראל עמית ומשפ' לנישואיו

הר"ר נפתלי פרנקל ומשפ' לנישואי הנכדה

הר"ר משה פרנקל ומשפ' לנישואי הבת

כוס תנחומים

למשפחת לעזר ונכבדה מלונדון

על פטירת אמם ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

הדפס
משרכת החברות
הדפס
02 - 5829688
02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050